

Poskytovatel zdravotních služeb akreditovaný Joint Commission International a Spojenou akreditační komisí ČR

Zpráva k podpoře Světového dne Stop dekubitům

Masarykův onkologický ústav se připojil k výzvě Evropského poradního panelu pro otázky prevence dekubitů EPUAP <http://www.epuap.org/wp-content/uploads/2012/05/Stop-Pressure-Ulcer-Day-2014-BJON.pdf> a k podpoře Světového dne STOP dekubitům, který byl vyhlášen na 20. listopadu 2014. Pro propagaci motto Světového dne se zněním „**Více aktivit přinese více výhod pro pacienty**“ byly vytvořeny a v Masarykově onkologickém ústavu (dále jen v MOÚ) instalovány informační postery s upozorněním na problematiku dekubitů. Dne 20. 11. 2014 byly zřízeny dvě stanoviště pro pacienty a pečující osoby, kde všeobecné sestry celý den zodpovídaly otázky zájemců. Na stanovištích byly k dispozici pro ukázkou lůžka s antidekubitní matrací, antidekubitní pomůcky, pomůcky pro preventivní ošetření kůže. Součástí rozhovorů s tazateli tak byly i praktické ukázky a rady ze strany sester. Zájem o tuto aktivitu byl veliký, sestry evidovali kolem 100 dotazů s prosbou o konkrétní doporučení.

Obr 1. Informační poster

Obr 2. Foto ze stanoviště STOP dekubitům

MASARYKŮV ONKOLOGICKÝ ÚSTAV
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

Poskytovatel zdravotních služeb akreditovaný Joint Commission International a Spojenou akreditační komisí ČR

K příležitosti výzvy Stop dekubitům byla uspořádána tisková konference. Na konferenci byly prezentovány výsledky péče v oblasti prevence dekubitů a spolupráce s Národním referenčním centrem (NRC) v oblasti kvality zdravotní péče resp. v projektu Šetření dekubitů na národní úrovni. Z tiskové konference byla vydána tisková zpráva, která je přílohou této zprávy. Náměstkyně pro nelékařské zdravotnické pracovníky byla také hostem pořadu Appetit rádia Brno, kde s posluchači hovořila o prevenci proleženin a zodpovídala dotazy volajících.

Přílohy: Tisková zpráva – Světový den „Stop dekubitům“ MOU – 20. 11. 2014

Zpracoval: PhDr. Jana Kocourková, MBA
náměstkyně nelékařský zdravotnických pracovníků
Masarykův onkologický ústav, Brno

V Brně 01. 12. 2014

ICO
00209805

Bankovní spojení
KB Brno-město
87535621/0100

Telefon
543 134 102-3

Fax
543 211 169

E-mail
direct@mou.cz
<http://www.mou.cz>

Poskytovatel zdravotních služeb akreditovaný Joint Commission International a Spojenou akreditační komisí ČR

Příloha č. 1

Tisková zpráva – Světový den „Stop dekubitům“

MOÚ – 20. 11. 2014

Dekubity jsou různě rozsáhlé rány, vznikající především u dlouhodobě ležících pacientů, vyvolané lokálním tlakem na kůži. Vznikají většinou v místech s malou vrstvou tukové nebo svalové tkáně. I pro současnou pokrokovou medicínu jsou proleženiny vážným problémem, protože se špatně hojí a mohou být bránou vstupu infekce do těla.

Dekubity trpí až 20 % pacientů v evropských nemocnicích, údaje z domácí péče nejsou známy. Na léčbu proleženin vynakládají zdravotní systémy v Evropě téměř čtyři procenta ročního rozpočtu. V ČR se sledování dekubitů stalo součástí ukazatelů kvality ošetrovatelské péče. Za nejúčinnější způsob řešení problematiky dekubitů je považována včasná prevence.

Proto evropský poradní panel pro otázky proleženin EPUAP každoročně pořádá světový den s názvem „Stop dekubitům“. Letos byl tento den stanoven na 21. listopad. (Organizace EPUAP vznikla před 15 lety v Londýně s cílem propojit zdravotní praxi, výzkum, osvětu a politickou sféru pro společnou podporu prevence dekubitů.)

Významnou roli v prevenci dekubitů má pravidelné polohování do přesně definovaných poloh. Polohování je součástí komplexu preventivních opatření společně s hygienickou péčí, správnou výživou, blokováním nepříznivých mechanických vlivů vnějšího prostředí a normalizací celkového stavu. Polohováním dochází ke snížení tlaku na kůži, ke zlepšení prokrvení kůže, brání vzniku svalových atrofií, kontraktur a deformací kloubů, eliminuje bolest a zlepšuje psychický stav pacientů. Prokrvení kůže pak podporuje hojení a správný metabolismus.

V Masarykově onkologickém ústavu v Brně se problematikou vzniku dekubitů zabýváme dlouhodobě. Pracuje zde mezioborový Tým pro ošetřování nehojících se ran a dekubitů, který se zaměřuje na zavádění a rozvoj nových trendů v oblasti péče o nehojící se rány a dekubity do praxe, na předcházení vzniku dekubitů, ošetřování chronických ran a správné využívání dostupných antidekubitních matrací a polohovacích pomůcek pro ležící pacienty.

Jak si MOÚ tento světový den připomeneme?

Masarykův onkologický ústav se připojí k světovému dni „STOP dekubitům“ pořádáním osvětové akce určené pro pečující osoby a laickou veřejnost. Na dvou stanovištích -v Masarykově a Švejdově pavilonu, všeobecné sestry specialistky představí širokou škálu vhodných prostředků k prevenci proleženin. Na výukových modelech seznámí přítomné s jednotlivými stupni dekubitů. Nebudou chybět praktické ukázky správného polohování s pomocí antidekubitních pomůcek, k dispozici bude ochutnávka doplňků stravy a prostředky pro péči o pokožku. Zájemcům budou poskytnuty tištěné informační materiály zaměřené na účinnou prevenci proleženin včetně DVD „Péče o nepohyblivého pacienta“, které je k dispozici v OIC.

Příčina a rizikové faktory proleženin

Tlak, který působí mezi kůží a podložkou (postel), způsobuje stlačení tkáně. Tkáně tak nejsou prokrvovány a okysličovány, dochází k odumírání tkáně odborně nazývané nekróza. K této nekróze se poté přidávají infekce. K nejvyššímu tlaku dochází na kostních výčnělcích jako jsou kyčelní klouby, sakrální výběžky, křížová kost či kostrč. Někdy se objevují i na patách, zadní části hlavy, ramenou, lícni kosti, okolo lopatek, na kotnících, na boční straně kolen, u palce na noze nebo ploskách chodidel. Důležitější než intenzita tlaku je pro vznik proleženin doba jeho působení. Vznikají totiž velmi rychle, asi mezi 1–6 hodinami. Z tohoto důvodu jsou nejvíce ohroženi dlouhodobě ležící pacienti, lidé v bezvědomí, pacienti s demencí, osoby nad 70 let a osoby s poškozením míchy.

Poskytovatel zdravotních služeb akreditovaný Joint Commission International a Spojenou akreditační komisí ČR

Pro starší osoby jsou dekubity rizikovější kvůli změně vlastností kůže – klesá elasticita vláken, zhoršuje se vnímání bolesti, zvyšuje se propustnost kůže, nedochází k dobré přeměně kůže a snižuje se množství krevních cév.

Vyšší riziko mají pacienti s nedostatečnou výživou, jelikož mají sníženou přirozenou schopnost hojení ran. Proto je nutné dbát na kalorickou hodnotu stravy, dostatek vitamínů a minerálů. Také obezita je spojená se zvýšeným výskytem proleženin, protože obézní pacient působí na podložku větší tlakovou silou, a tudíž dochází k většímu útlakům tkání.

Dalšími rizikovými faktory je deprese, snížení imunity, změny průtoku krve, těžké pooperační a poúrazové stavy (jako jsou zlomeniny dolních končetin). Mezi nepříznivé vlivy dále patří anémie (chudokrevnost), dehydratace, diabetes, jaterní choroby, selhání ledvin, nádory, cévní onemocnění, poruchy mozkové činnosti, intoxikace léky, úrazy mozku a míchy.

Příznaky proleženin

Kvůli lepší zdravotní péči jsou dekubity rozděleny do 4 stupňů podle závažnosti. Je velmi důležité vědět, že proleženiny postupují z hloubky na povrch. I nepatrné známky na povrchu kůže tak mohou být příznakem rozsáhlého poškození pod povrchovou vrstvou.

I. stupeň - v místě působícího tlaku se objevuje mírný otok (edém) a začervnění kůže. Pokožka bývá neporušena, ale v hloubce už dochází k procesu směřujícímu ke vzniku proleženin. Tyto projevy jsou zcela vratné, takže při změně polohy pacienta, otok zmizí. Tlak

II. stupeň - v postižené oblasti vznikají puchýře a místy může být povrchově obnažená vrchní vrstva kůže. Pokožka bývá oteklá, namodralá a zatvrdlá.

III. stupeň - dochází k nekróze (odumírání) tkáni mezi podložkou a kostí. Rána vypadá jako kráter, protože došlo k poškození všech vrstev kůže. Oblast proleženiny může být suchá černá krusta nebo rozbředlá nekrotická masa.

IV. stupeň – sem nejtěžší případy proleženin, které sahají až na kost. Může docházet k infekčnímu zánětu kostí a kloubů. Tyto případy se nikdy samovolně nezhojí, proto je vždy nutné operační řešení.